



Виповнилося 80 років від дня народження відомого українського правознавця, провідного фахівця у галузі загальної теорії та філософії держави, права і прав людини, академіка Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора юридичних наук, професора **Петра Мойсейовича Рабіновича**.

Петро Мойсейович є зразковою особистістю – професором, науковцем, педагогом, Людиною – не лише для студентів, своїх учнів і співробітників юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, а й для колег-науковців з усієї України та із зарубіжжя.

Народився ювіляр 26 жовтня 1936 р. у м. Києві. У 1959 р. закінчив юридичний факультет Львівського державного університету ім. І. Я. Франка (нині – Львівський національний університет імені Івана Франка). З 1959 по 1966 р. займався практичною діяльністю за фахом: до 1961 р. працював адвокатом, а з 1962 по 1966 р. – інженером-патентознавцем. У 1966 р. заочно закінчив аспірантуру Інституту держави і права АН УРСР (нині – Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України). З 1966 р. працював у Львівському на-

ціональному університеті імені Івана Франка на посадах асистента, доцента. З 1981 р. обіймає посаду професора кафедри теорії та історії держави і права, згодом – кафедри теорії та філософії права. З 1996 р. – завідувач Львівської лабораторії прав людини (з 2001 р. – Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України). Під його пильним керівництвом Лабораторія отримала славу вітчизняного дослідницького центру загально-теоретичних і філософських досліджень прав людини, результати яких оприлюднено у 45 випусках «Праць Львівської лабораторії прав людини і громадянина». Співробітники Лабораторії на чолі з П. М. Рабіновичем у 1997 р. вперше в Україні розпочали переклад і публікацію державною мовою рішень Європейського суду з прав людини, роблячи їх доступними для широкого загалу вітчизняних юристів.

У 1966 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему «Законность и целесообразность в советском праве» (спеціальність 12.00.01), у 1979 р. – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему «Упрочение законности – закономерность социализма (вопросы теории и методологии исследования)» (спеціальність 12.00.01). Науковий ступінь доктора юридичних наук присуджено у 1980 р. Вчене звання професора при-

своєно у 1983 р. У 1993 р. обраний членом-кореспондентом, а у 2009 р. – дійсним членом (академіком) Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України).

Петро Мойсейович Рабінович удостоєний почесного звання «заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка» (2002), нагороджений Почесною грамотою Міністра юстиції України (2003), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2004). А в 2007 р. йому було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Науковець також двічі стає лауреатом престижної Премії імені Ярослава Мудрого (2004, 2011).

Ювіляр є відомим фахівцем у галузі загальної теорії права та держави, зокрема теорії прав людини, а також філософії права. Сьогодні основним об'єктом його досліджень є основоположні («природні», «загальносоціальні», «соціально-природні») права людини – насамперед у їх загальнотеоретичному осягненні, включно з філософсько-правовим виміром. Опублікував понад 940 наукових праць, у тому числі 30 монографій та 25 навчальних посібників (індивідуальних і колективних), з-поміж яких: «Упрочение законности – закономерность социализма (вопросы теории и методологии исследования)» (1975), «Проблемы теории законности развитого социализма» (1979), «Социалистическое право как ценность» (1985, 2006), «Основы загальної теорії права та держави» (1992, 1993, 1994, 1995, 2001, 2002, 2005, 2007, 2008), «Права людини і громадя-

нина у Конституції України» (1997), «Права людини»: підручник для середніх шкіл (у співавт., 1997), «Здійснення прав людини в Україні: проблеми обмежування» (у співавт., 2001), «Європейська конвенція з прав людини: проблеми національної імплементації» (у співавт., 2002), «Конституція України: науково-практичний коментар» (у співавт., 2003), «Права людини і громадянина»: навчальний посібник (у співавт., 2004), «Особливості тлумачення юридичних норм щодо прав людини» (у співавт., 2004), «Філософія права: проблеми та підходи» (у співавт., 2005), «Правова система України: історія, стан і перспективи: в 5 т. т. 1» (у співавт., 2008), «Правовая система Украины: история, состояние и перспективы: в 5 т. т. 1» (у співавт., 2011), «Правова доктрина України: в 5 т. т. 1» (у співавт., 2013), «The legal system of Ukraine past, present, and future: in 5 vol. vol. 1» (у співавт., 2013), «Ukrainian Legal Doctrine: in 5 vol. vol. 1» (у співавт., 2015), «Формування основ правового світогляду, правової свідомості та правової культури шкільної молоді (теоретико й соціолого-правове дослідження)» (у співавт., 2015) та ін.

Професор П. М. Рабінович відомий як учений і в інших країнах. Його праці публікувалися у зарубіжних юридичних наукових журналах, зокрема у Німеччині (1964, 1977, 1988), Польщі (1977, 1989), Канаді (1999), Великій Британії (2015). Рецензії на його монографії друкувалися у Болгарії (1975), Чехословаччині (1976), Німеччині (1977), Угорщині (1980), Польщі (1995). Він виступав із лекціями та доповідями у Німеччині

(м. Бонн, 1995), США (м. Міннеаполіс, 1995), Угорщині (м. Будапешт, 2001, 2002), Великій Британії (м. Ноттінгем, 2000), Польщі (м. Жешув, 2001).

Майже 40 років Петро Мойсейович плідно займається педагогічною діяльністю. Читає курси лекцій з теорії права і держави, філософії права, практики Європейського суду з прав людини та спецкурси з актуальних проблем теорії та філософії права на юридичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка. Його лекції вирізняються глибиною думки, виваженістю поглядів, рельєфним акцентуванням на важливих проблемах, лаконічністю формулювань, після яких у студентів на все життя формується цілісне уявлення про такі складні та фундаментальні для юриста сфери юридичної науки, як теорія права і держави та філософія права.

Петра Мойсейовича завжди вирізняє особлива увага й повага до студентів, терпеливість і невтомність у майже щоденній праці з ними. Переїнявши у свого Вчителя – відомого теоретика права, професора П. О. Недбайла – керівництво студентським науковим гуртком з теорії права та держави, Петро Мойсейович здійснює невпинне та активне кількадесятирічне керівництво його функціонуванням. За ці роки гурток став справжньою «кузнею» наукових кадрів юридичного факультету.

П. М. Рабінович також здійснює керівництво й консультування підготовкою кандидатських і докторських дисертацій, формуючи, без перебільшення, потужну й добре знану наукову школу загальної теорії та філософії

прав людини. Для кожного зі своїх учнів Петро Мойсейович є мудрим порадиником, суворим, але доброзичливим критиком, взірцем у самовідданій та активній науковій праці, у невпинному прагненні до самовдосконалення.

Започаткувавши у Львові щорічні всеукраїнські, а в останні роки – міжнародні «круглі столи» з антропології права, академік П. М. Рабінович посилив інтерес юридичних і філософських наукових кіл до проблематики цієї нової для вітчизняної правової традиції науки. Завдяки такій самовідданій діяльності метра вітчизняної загальнотеоретичної юридичної науки юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка набув своєрідного статусу всеукраїнського центру дослідження проблем антропології права.

Професор П. М. Рабінович вирізняється неабиякою активністю й у впровадженні своїх наукових здобутків у вітчизняну державно-юридичну практику. Зокрема, він брав участь у розробці проекту першого Закону України «Про вищу освіту» (1991), а також Зasad державної політики України в галузі прав людини (1999). Був членом Науково-консультативної ради при Верховному Суді України (2003–2005). За запитами Конституційного Суду України готував низку експертних висновків стосовно конституційних подань, які розглядалися цим органом. Отож, є закономірним, що згодом його було відзначено Дипломом Голови Конституційного Суду України.

Людинолюбство, толерантність, професіоналізм, інтелігентність, життєра-

дісність, проникливість, оптимізм – ось складові «одиниці людяності» Вчителя, виведеної колегами та вдячними учнями Петра Мойсейовича під час святкування його ювілею.

Президія Національної академії правових наук України, редколегія журналу «Вісник Національної акаде-

мії правових наук України» щиро вітають **Петра Мойсейовича Рабіновича** з його славним ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, щастя, творчого довголіття і подальших успіхів у його багатогранній діяльності, в якій відчуває потребу вся правнича наукова громадськість України.



Виповнилося 75 років від дня народження відомого вченого України в галузі кримінально-процесуального права України, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України **Василя Тимофійовича Маляренка**.

Народився Василь Тимофійович 18 жовтня 1941 р. в с. Вікторівка Маньківського р-ну Черкаської обл. Трудову діяльність розпочав у 1958 р. робітником геофізичної експедиції, а потім гірничим майстром вугільних шахт Донбасу. У 1962 р. закінчив Кадіївський гірничий технікум. З 1963 по 1966 р. проходив військову службу на космодромі Байконур. З 1967 по 1973 р. працював інженером у системі комбінату «Луганськшахтобуд». З 1973 р. після закінчення Харківського юридичного інституту (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого) обирався народним суддею Кадіївського міського суду, суддею, заступником Голови Луганського обласного суду. У 1980 р.

обраний суддею Верховного Суду України. У 1983 р. – секретарем Пленуму Верховного Суду України. З 1985 р. був членом Науково-консультативної ради при Верховному Суді України, а з 1994 по 2006 р. – її головою. У 1993 р. обраний заступником Голови Верховного Суду України і Головою судової палати з кримінальних справ Верховного Суду України. Поряд із цим у 1996 р. Указом Президента України призначений представником України в Комісії Організації Об'єднаних Націй з питань запобігання законності та кримінального судочинства. У 2004 р. Указом Президента України знову призначений на цю посаду. У штабквартирі ООН у Нью-Йорку зробив ряд доповідей у ході підготовки статуту Міжнародного кримінального суду як глава делегації України у Підготовчому та Спеціальному комітетах ООН. Як заступник глави делегації України брав участь у Римській дипломатичній конференції (1998), на якій було прийнято статут Міжнародного кримінального суду. У штаб-квартирі ООН у Відні як глава делегації України зробив ряд доповідей з питань тероризму, торгівлі зброєю, дітьми та наркотиками. 11 листопада 2002 р. був обраний Головою Верховного Суду України. З 2002 р. ввійшов до складу Вищої ради юстиції,